पाठ्यक्रमको रुपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :– २००						
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्ग	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन		80	विषयगत	२ प्रश्न x १० अङ्ग = २० अङ्ग	३ घण्टा
		900			४ प्रश्न x २० अङ्क = ८० अङ्क	
					(समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी		80	विषयगत	२ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
		900			४ प्रश्न x २० अङ्ग = ८० अङ्ग	
					(समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्ग ३०						
विषय		पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता ३० - मौखिक		मौखिक				

द्रष्टव्य :

- 9. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- २ प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- ३. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- ४. विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- ५. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापिन पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगािड (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्कममा परेको सम्भनु पर्दछ ।
- ६. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- ७. पाठ्यक्रम लागू मिति :-

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) - (५० अङ्क)

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- 9.9 सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चूनौती तथा समाधानका उपायहरु
- 9.२ प्रशासिनक विधिहरु (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्गन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धित, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- १.३ संगठनको परिचय, स्वरुप, सिद्धान्त तथा संगठन गठनका आधारहरु
- १.४ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरुः संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
- १.५ संगठनमा संचार, समन्वय, स्परिवेक्षण, अन्गमन तथा मूल्यांकनको महत्व
- १.६ व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभृत सिद्धान्तहरु
- कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरु
- १.८ व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरु
- १.९ मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- १.१० व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 9.99 व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरु : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, गूनासो व्यवस्थापन, श्रीमक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining), सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
- 9.9२ वार्ता तथा संभौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- १.१३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संगठनमा महत्व
- १.१४ सार्वजनिक नीति तर्ज्मा, कार्यान्यवन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- १.१५ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- १.१६ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- १.१७ विश्व व्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- १.१८ विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरु वारे जानकारी
 - सार्वजनिक नीजि साभोदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
 - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
 - कर्पोरेटाइजेशन
 - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण (BOOT)
 - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण र संचालन

खण्ड (ख) — (५० अङ्क)

२. आर्थिक प्रशासन

- २.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
- २.२ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्याङ्गन प्रक्रिया र वजेट चक्र
- २.३ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.४ विकास प्रशासनको अवधारणा र सिद्धान्तहरु
- २.५ नेपालमा विकास प्रशासनका प्रयास, अवरोध, चुनौती तथा सम्भावनाहरु
- २.६ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मुल्यांकन प्रक्रिया

- २.७ योजनाबद्ध विकासको अवधारणा र चाल् आवधिक योजना
- २.८ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तिय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चूनौतीहरु
- २.९ राष्ट्रिय विकासमा सार्वजनिक संस्थानहरुको भूमिका
- २,१० नेपालको सार्वजनिक संस्थानमा जनशक्ति व्यवस्थापन
- २.११ दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals)

३. राज्य व्यवस्था र कानून

- ३.९ राज्य व्यवस्थाको परिचय तथा संचालनको सिद्धान्त
- ३.२ शासनका आधारभत पक्षहरुः अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरु
- ३.३ नेपालको शासन प्रणाली
- ३.४ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको वर्तमान संविधान
- ३.५ सूचनाको हक र सार्वजनिक उत्तरदायित्व
- ३.६ पारदर्शिता, जवाफदेहीता, सदाचारिता र समावेशीता
- ३.७ सामाजिक न्याय तथा समानता
- ३.८ सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ।

प्रथम पत्र (विषयगत)								
विषय	खण्ड	अङ्गभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान				
प्रशासन र	(क)	५०	१ प्रश्न x १० अङ्क = १०	२ प्रश्न x २० अङ्क $=$ ४०				
व्यवस्थापन सम्वन्धी	(ख)	५०	१ प्रश्न x १० अङ्ग = १०	२ प्रश्न x २० अङ्क $=$ ४०				
जम्मा		900	२ प्रश्न x १० अङ्क = २०	४ प्रश्न x २० अङ्ग $=$ ८०				

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी खण्ड (क) - (५० अङ्क)

1. Financial Management

- 1.1 Introduction: Nature, Scope, Purpose and Objectives of Financial Management
- 1.2 Tools of Financial Analysis: Ratio Analysis, Funds-Flow and Cash-Flow Statement
- 1.3 Financial objectives and relationship with corporate strategy
- 1.4 Treasury function
- 1.5 Financial accountability

2. Working Capital Management

- 2.1 Management of inventories, account receivables, account payables and cash
- 2.2 Determine working capital requirements and its funding strategies

3. Investment Appraisal

- 3.1 Investment Appraisal Techniques
- 3.2 Adjusting for Risk and uncertainty in investment appraisal
- 3.3 Specific Investment Decision (Assets Replacement, Capital Rationing)

4. Cost of Capital

- 4.1 Introduction and components of cost of capital
- 4.2 Sources of finance and their relative cost

5. Business Finance

- 5.1 Source of and raising short term and long term finance
- 5.2 Internal Source of Finance and Dividend policy

6. Risk Management

- 6.1 The nature and type of risk and approaches to risk management
- 6.2 Causes of exchange risk differences and interest rate fluctuation
- 6.3 Hedging techniques for foreign exchange and interest rate risk
- 6.4 Risk and Uncertainty Analysis and Methods

7. Account and Accounting System

- 7.1 Accounting: concept, objectives, principles, conventions and importance
- 7.2 Accounting as a Financial Information System
- 7.3 Preparation, Analysis and Interpretation of Financial Statements
- 7.4 Financial administration of Governmental of Nepal and Public Financial Management efficiency measuring tools
- 7.5 Nepal Accounting Standards (NAS), International Financial Reporting Standards (IFRS) and Generally Accepted Accounting Principles
- 7.6 International Accounting Standards (IAS), International Public Sector Accounting Standards (IPSAS)
- 7.7 Nepal Public Sector Accounting Standards (NPSAS)

खण्ड (ख) - (५० अङ्क)

8. Auditing

- 8.1 Auditing: Introduction, Nature, Types, Scope and Objectives
- 8.2 Auditing Principles and Techniques
- 8.3 Audit Planning and Execution
- 8.4 Internal check and control: Internal check and internal audit, verification and valuation of asset and liabilities
- 8.5 Tax Audit, Performance Audit, Due Diligence Audit
- 8.6 Public Sector Auditing Framework
- 8.7 International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAIs)
- 8.8 International Standards of Auditing (ISAs)
- 8.9 Nepal Standards on Auditing (NSAs)
- 8.10 Nepal Auditing Practices Statement and Guidance Notes
- 8.11 Government Auditing Standards, Directives, Guidelines and Manuals issued by the Office of the Auditor General
- 8.12 Audit report: meaning, content and types statutory, general, qualified

9. Project Management

- 9.1 Inventory Management and Control
- 9.2 Budgeting and Budgetary Control
- 9.3 Financial Planning and Allocation
- 9.4 FIDIC Conditions of contract and contract documents
- 9.5 National Standard Bidding Document, PPMO guidelines
- 9.6 Procurement guidelines of World Bank and Asian Development Bank
- 9.7 External financing and donor funding policy
- 9.8 Used of PERT/CPM in project management

10. नागरिक उड्डयन सम्बन्धी

- 10.1 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्थापना, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
- 10.2 नेपालमा हवाई यातायातको वर्तमान अवस्था, समस्या, समाधान र भावी सम्भावनाहरु
- 10.3 अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उडडयन सम्बन्धित क्षेत्रिय संगठन बारे जानकारी
- 10.4 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- 10.5 नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- 10.6 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरुको सेवाका शर्त र सविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- 10.7 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली. २०५७
- 10.8 नेपाल नागरिक उडययन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शल्क नियमावली. २०६७
- 10.9 नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
- 10.10 गैन्ह सैनिक हवाई उड़ान ऐन. २०१४ र गैन्ह सैनिक हवाई उड़ान नियमावली. २०४२
- 10.11 आयकर ऐन, २०५८ तथा आयकर नियमावली, २०५९
- 10.12 मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ र मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- 10.13 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४

- 10.14 लेखा परीक्षण ऐन, २०४८
- 10.15 नेपाल चार्टड एकाउन्टेन्ट्स ऐन, २०५३
- 10.16 महालेखा परीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार
- 10.17 सार्वजनिक लेखा समिति सम्बन्धी जानकारी
- 10.18 दस्त्र र श्ल्क निर्धारण सम्बन्धी सैद्धान्तिक जानकारी
- 10.19 Convention on International Civil Aviation, Chicago 1944.
- 10.20 ICAO बाट जारी गरिएको Airport Economic Manual र सेवा शुल्क र लागत अपूरण (Cost Recovery) सम्बन्धी अवधारणाको जानकारी

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)								
विषय	खण्ड	अङ्गभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान				
गेन गानकी	(क)	५०	१ प्रश्न x १० अङ्क = १०	२ प्रश्न x २० अङ्ग $=$ ४०				
सेवा सम्वन्धी	(ख)	५०	१ प्रश्न x १० अङ्क = १०	२ प्रश्न x २० अङ्क $=$ ४०				
जम्मा	Г	900	२ प्रश्न x १० अङ्क = २०	४ प्रश्न x २० अङ्ग $=$ ८०				